

Tulevaisuutta mallintaen

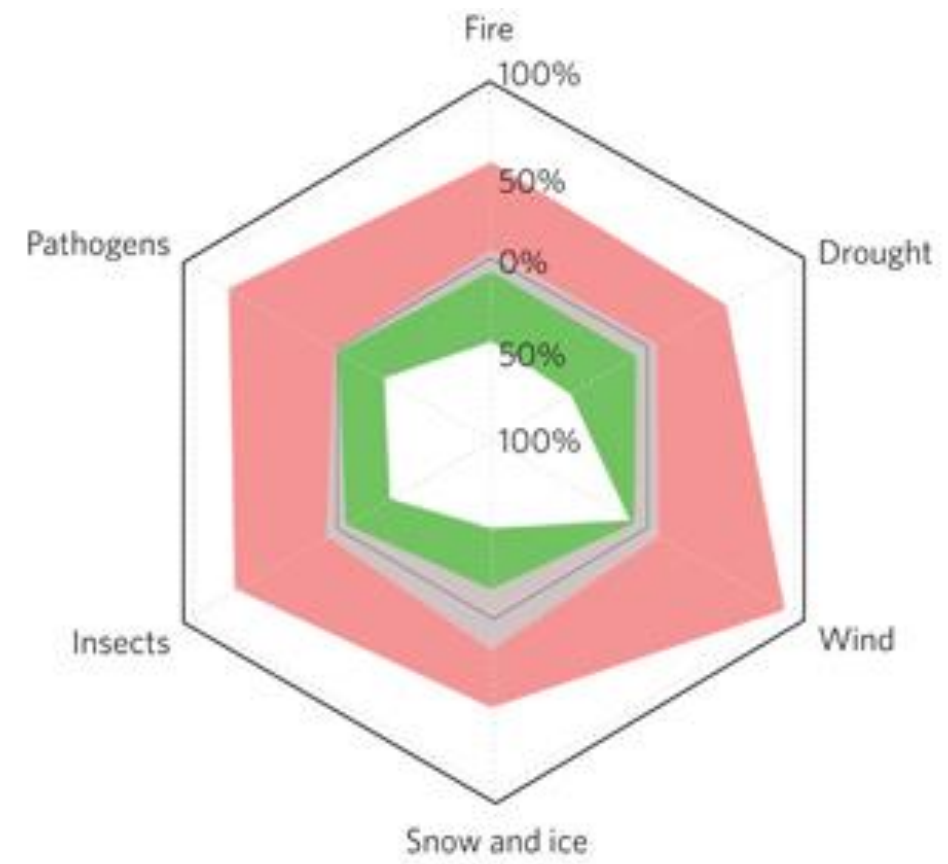
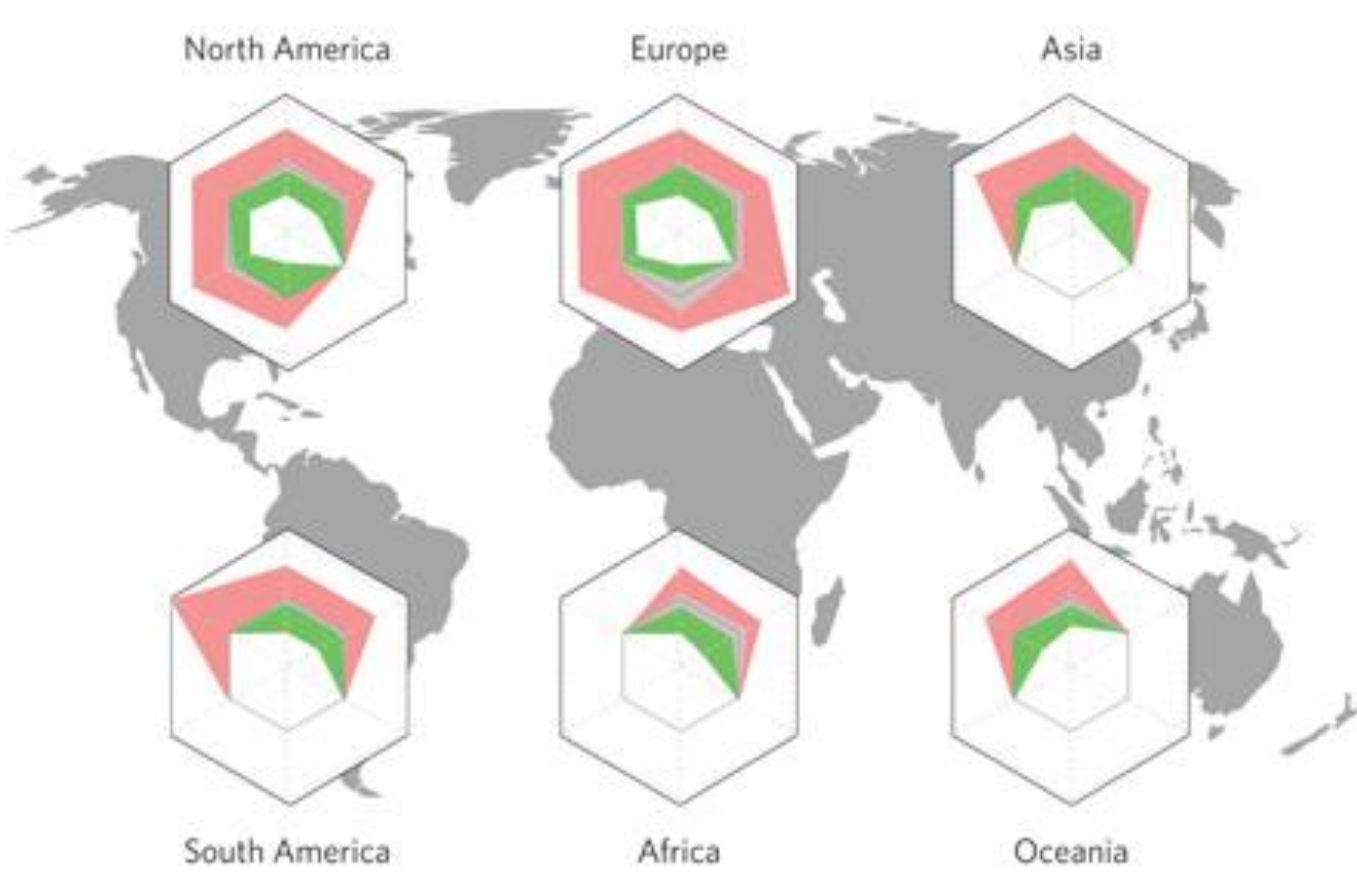
Juha Honkaniemi

Metsätuhovarautumissuunnitelma
lausunnoille –webinaari 27.10.2025

Puustotuhoriskit kasvavat ilmaston muuttuessa

Tuhoaiheuttaja	Kustannus, miljoonaa euroa
Kuusenjuurikäätäjä, suorat kustannukset	51,0 ^{a)}
Kuusenjuurikäätäjä, epäsuorat kustannukset	0,23
Männynjuurikäätäjä	0,47–4,40 ^{b)}
Tervasroso	3,50 ^{a)}
Kirjanpainaaja	4,58–11,89
Tukkimiehentäi	0,78–29,08 ^{c)}
Mäntypistiäiset	2,78 ^{a)}
Myyrät	0,70–5,80 ^{d)}
Hirvieläimet, pääasiassa hirvi	6,57–24,26 ^{e)}
Tuulituhot	8,78–13,16 ^{a),f)}
Lumituhot	2,13–2,69 ^{g)}
YHTEENSÄ	81,52–148,79

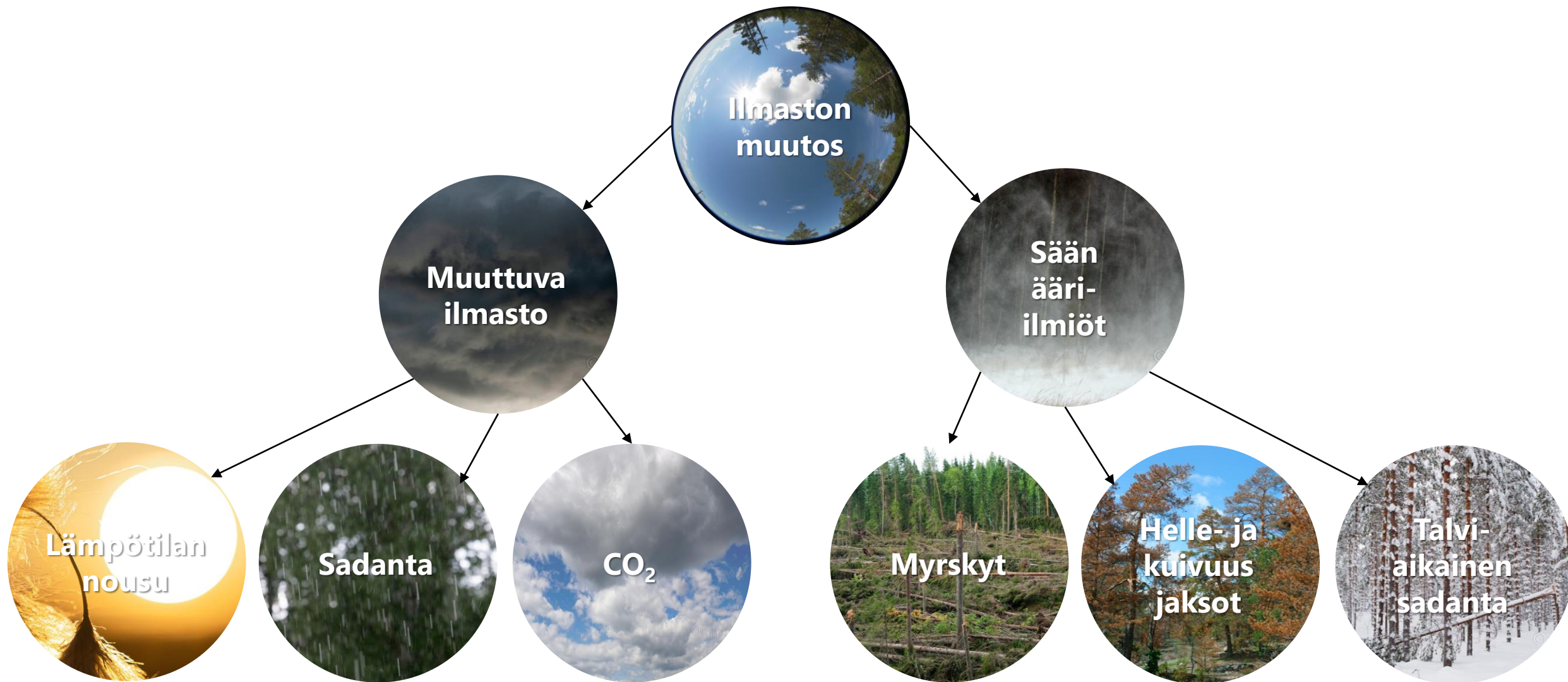
Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 46/2023

Metsätuhojen kokonaisvaltainen arviointi

METKOKA-hankkeen loppuraportti

Jarkko Haanpää, Anssi Ahlén, Juhana Mononen, Osmo Huuhtala,
Mikko Härkönen, Juhana Kattari, Matti Kuitila, Kari T. Korhonen,
Andreas Lindén, Jussi Lintunen, Jaana Luoma, Juhana Matala,
Markus Medla, Ari Nikkila, Mikko Peltola, Taina Pii,
Tapio Räsänen, Juhana-Sanna Sorri, Markus Strandström,
Jussi Uusivuori ja Taina Yliöja

Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt – miten ne näkyvät metsissä?

Muuttuvan ilmaston vaikutukset metsiin

- + **Lämpötilan nousu** → puulajirunsaus, edellytykset sekametsille, puiden kasvu
- + **CO₂ nousu** → puiden kasvu
- - **Lämpötilan nousu** → bioottiset tuhonaiheuttajat, erityisesti hyönteiset hyötyvät lämpötilan noususta
- - **Sadannan muutokset, kuivuus** → metsäpalot, puiden kuivuusstressi
- - **Sadannan muutokset, talviaikainen sadanta** → roudan puute, lumivauriot, eroosio, tulvat

Muuttuva ilmasto tuo mukanaan sään ääri-ilmiöt

- **Myrskyt** Ennusteissa ei merkittävää muutosta myrskyissä, mutta roudan puute, muuttuva puulajisto ja myrskyjen ajankohdat vaikuttavat myrskytuhoihin
- **Kuivuus** Merkittävä stressitekijä puille ja aiheuttaa kuolleisuutta. Altistaa puut bioottisille tuhonaiheuttajille (esim. etelänversosurma ja okakaarnakuoriainen männyllä)
- **Lumi** Lisääntyvä talviaikainen sadanta lisää lumituhoja tulevana vuosikymmeninä. Yhdessä talvimyrskyjen ja roudattomuuden kanssa merkittävä tekijä.

iLand: the individual-based forest landscape and disturbance model

iland-model.org

© Luke

Ilmastoskenaariot

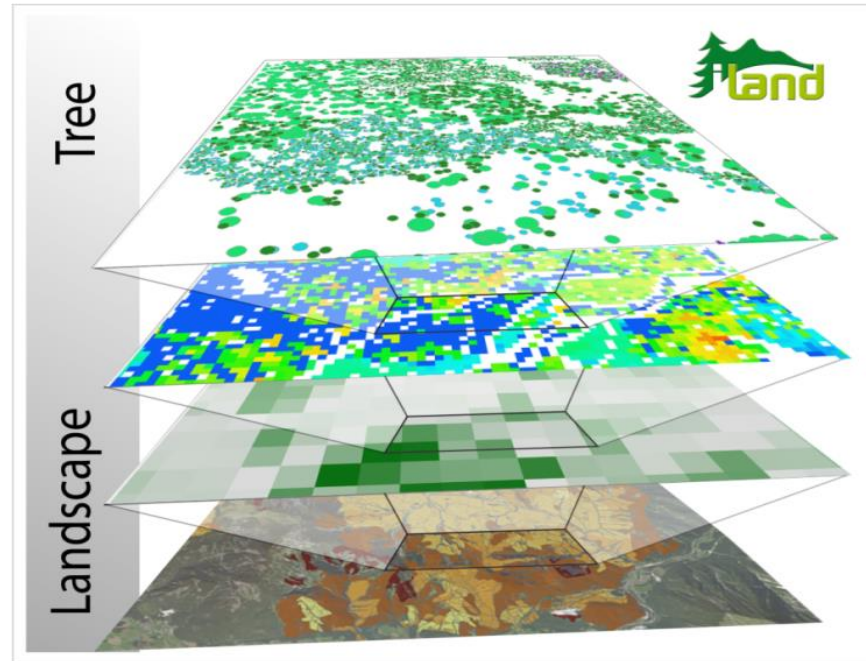

Metsänhoito

Joustavat metsänhoidon vaihtoehdot yksittäin puin korjuusta avohakkuisiin. Kuviokohtaiset toimenpiteet.

Rammer & Seidl (2015)

Puutason prosessit
kilpailu, kasvu, kuolleisuus

Kuviotason prosessit
tuotos, ympäristövasteet

Maisematason prosessit
häiriöt, siementen leviäminen

Puustotuhot

Häiriömoduuli

Tuuli

Seidl et al. (2014a)

Häiriömoduuli

Kirjanpainaja

Seidl & Rammer (2017)

Häiriömoduuli

Metsäpalot

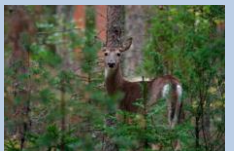
Seidl et al. (2014b)

Häiriömoduuli

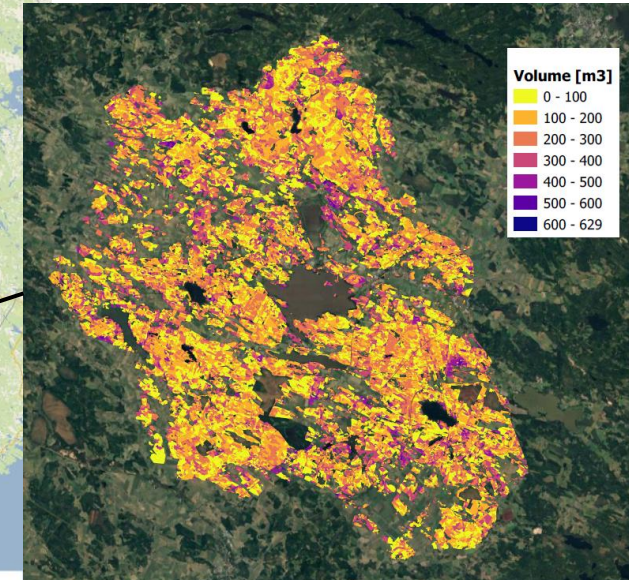
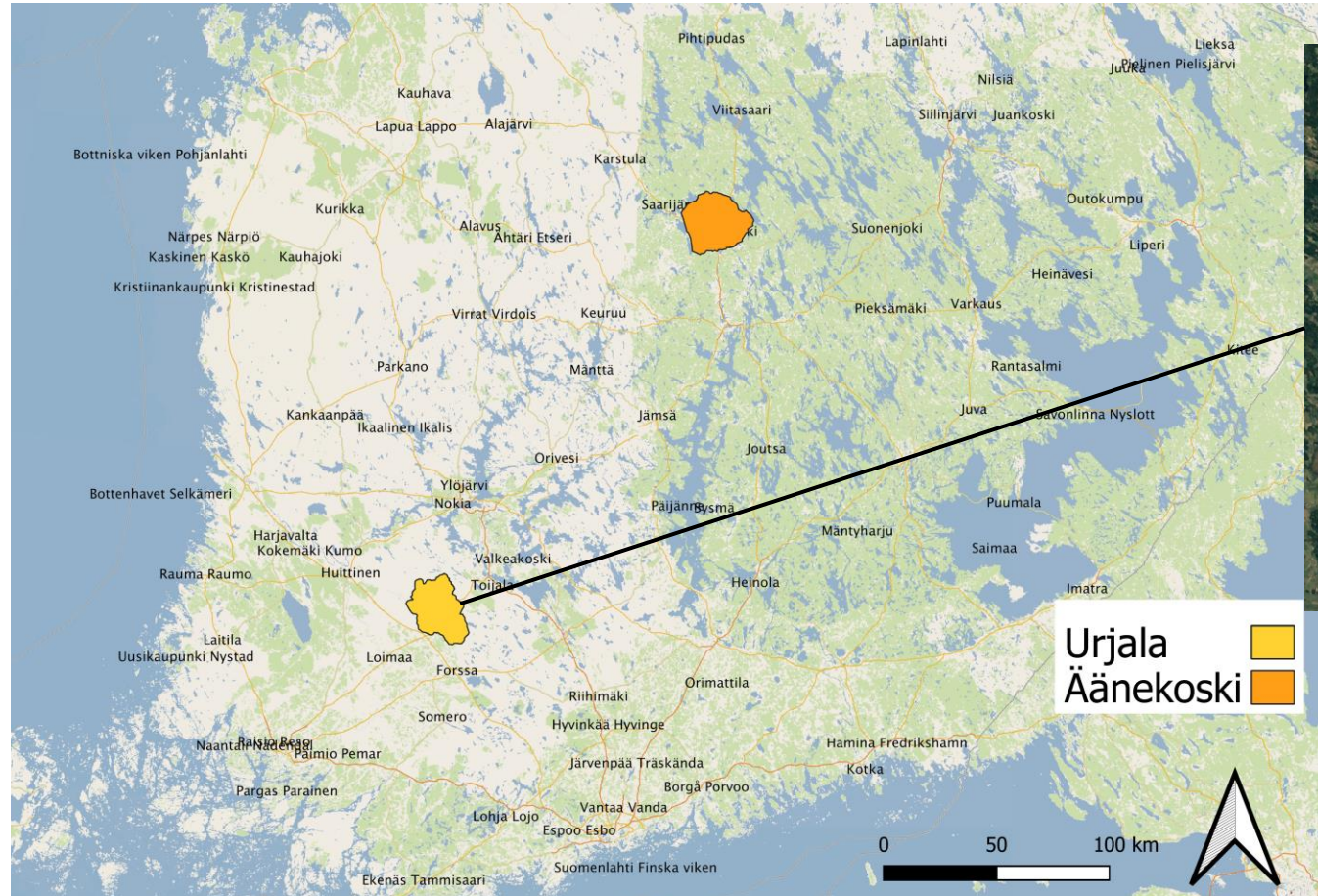
Bioottinen

Honkaniemi et al. (2021)

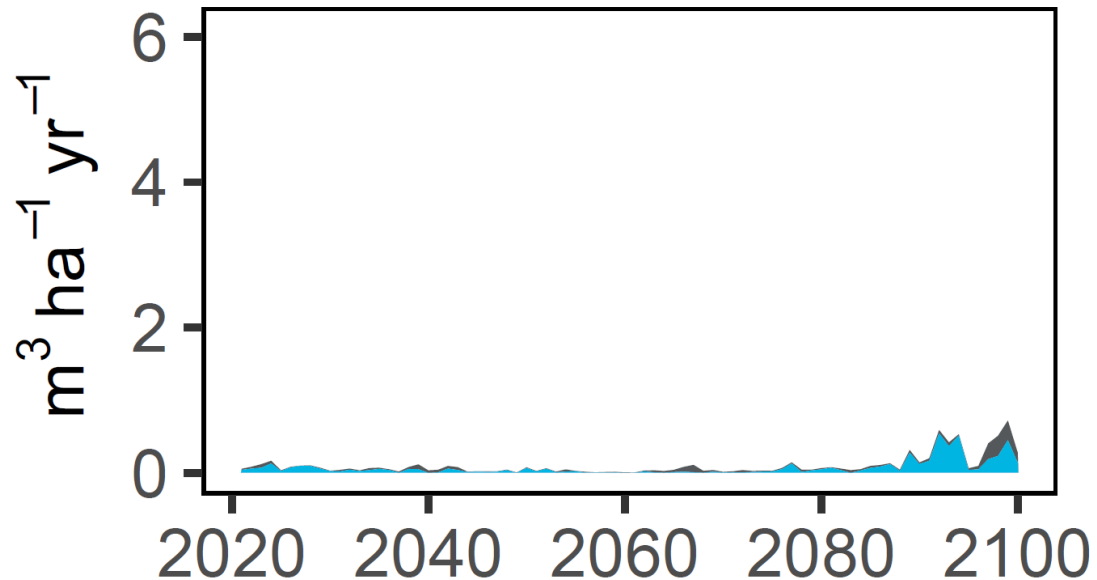
Tutkimusalueet simulaatiomallinnusta varten

- Maisematasolla simuloidaan hankkeen erilaiset skenaariot ottaen huomioon erityisesti metsätuhoriskit
- Tuloksissa esimerkit Urjalaan, mutta Äänekosken tulokset samansuuntaiset

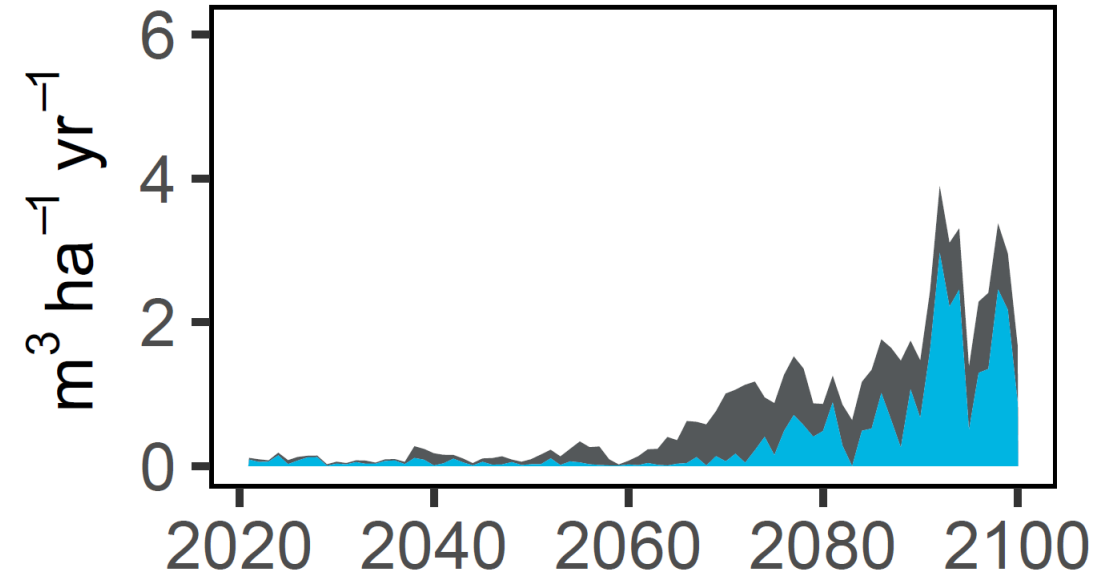

Tuuli- ja kirjanpainajatuhot lisääntyvät ilmastonmuutoksen voimistuessa

Maltillinen ilmastonmuutos

Voimakas ilmastonmuutos

Kirjanpainaja

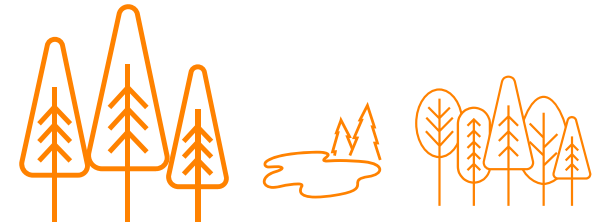

Tuuli

Käsittelyvaihtoehdot muuttuvassa ilmastossa

Käsittely	Kiertoaika	Suojeluala	Lehtipuuosuus	Jatkuvapeitteinen
BAU	60-90 vuotta	ei	ei lisätty	ei
MIT1	+10%	15% , vanhat metsät	ei lisätty	5 % OMT
MIT2	+10%	30 % , vanhat metsät	ei lisätty	5 % OMT
MIT3	+30%	15 % , vanhat metsät	ei lisätty	5 % OMT
MIT4	+30%	30 % , vanhat metsät	ei lisätty	5 % OMT
ADA1	-10%	15 % , yhteinäinen alue	50 % kuusta korvattu	ei
ADA2	-10%	15 % , yhteinäinen alue	100 % kuusta korvattu	ei
ADA3	-30%	15 % , yhteinäinen alue	50 % kuusta korvattu	ei
ADA4	-30%	15 % , yhteinäinen alue	100 % kuusta korvattu	ei

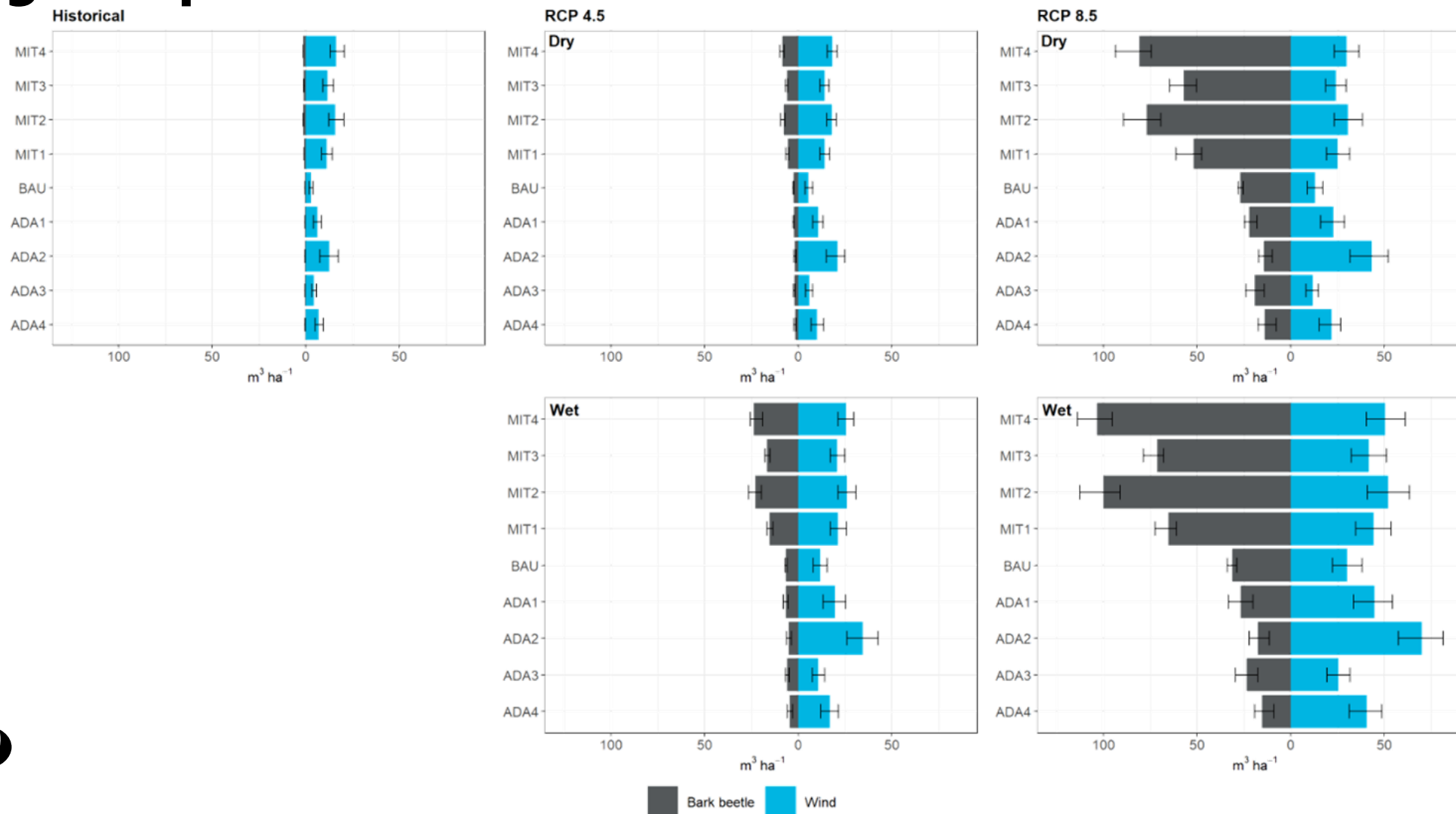
4x Mitigaatio

4x Adaptaatio

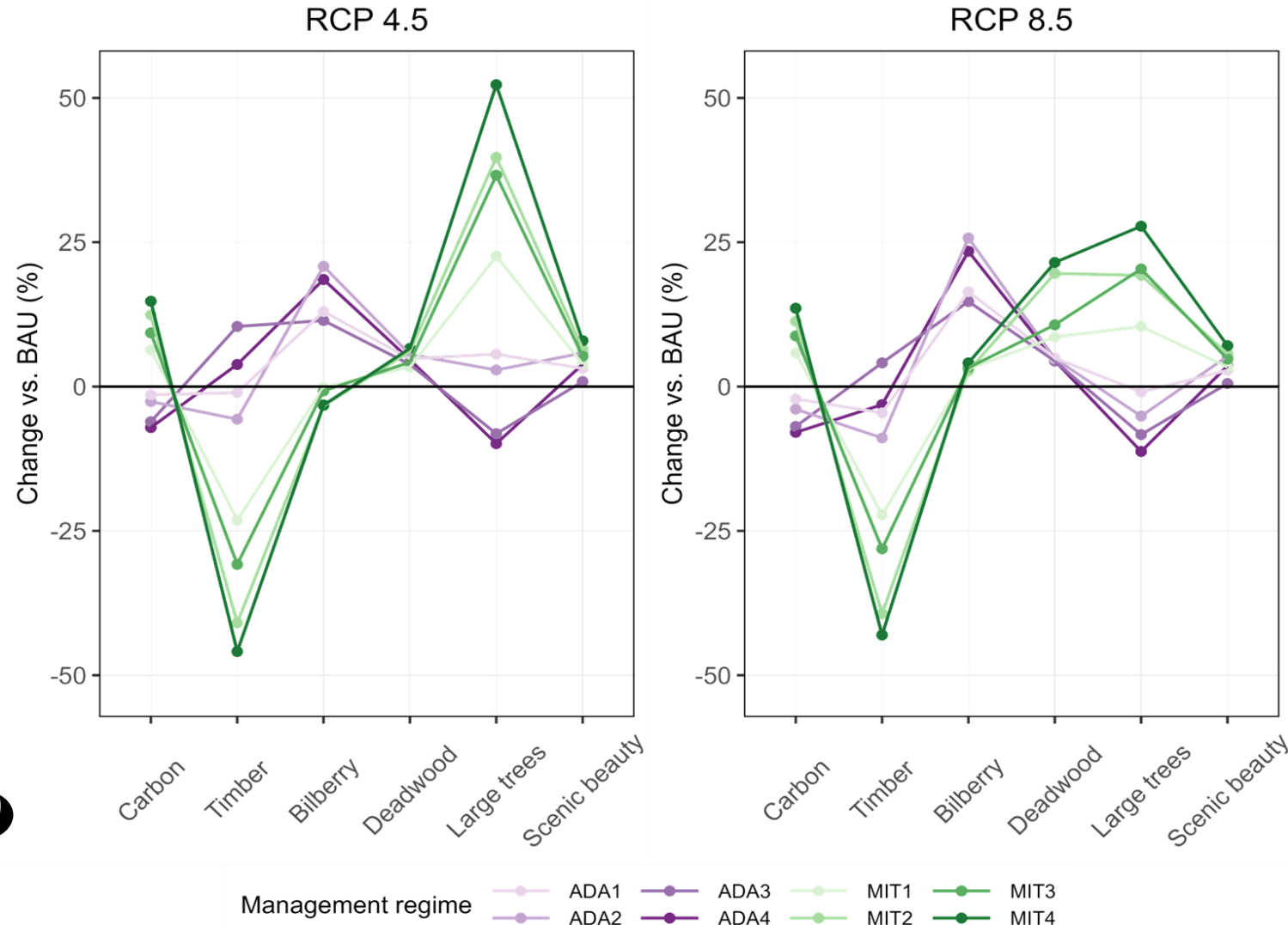

Kirjanpainajatuhojen riskit kasvavat, erityisesti mitigaatiopolulla

Ilmastomuutos ja metsänhoidon valinnat vaikuttavat ekosysteemipalveluihin ja monimuotoisuuteen

Muutos verrattuna BAU, keskiarvo 80 vuotta

- Mitigaatio kasvattaa hiilivarastoja, lahoppuun määrää ja isokokoisia puita
- Adaptaatio kasvattaa hakkuita ja mustikkasatoja sekä lahoppuun määrää
  - Osassa käsittelyistä hakkuut pienemmät kuin BAU.
  - Mustikan mallinnus koivuvaltaisissa metsissä epävarmaa

Tulevaisuuden tuhot; kuinka varautua huomioiden erilaiset riskit

1. Tuhoriskit kasvavat ilmaston muuttuessa, mutta vaihtelevat puulajeittain ja kasvupaikoittain – **Oikea puulaji oikealle kasvupaikalle**
2. Sekametsät ja monimuotoisuus vähentävät tuhoriskejä – **Ei kaikkia munia samaan koriin**
3. Metsänhoito riskit huomioiden vaatii huolellisen suunnittelun ja aktiivisen otteen tuhojen seurantaan – **Arvioi, suunnittele, toimi**

Kiitos!

luke.fi